

Hegyeshalmi Lapunk

I. Ročník č.5.

Júl 2020.

Neporiadok! Neporiadok!

Obrázky, ktoré tu vidíte, žiaľ, nie sú ilustrácie. Takéto výjavy čoraz častejšie vidíme pri kontajneroch. Je smutné, že niektorým ľuďom ani to neprekáča, že o ich porušovaní predpisov sa vyhotovujú kamerové zábery. Len tento rok naša občianska polícia zaznamenala 14 udaní. Napriek tomu sa situácia nezlepšuje, ba naopak, z času na čas čoraz viac pribúdajú odpadky a nepoužiteľné veci z domácností okolo vyhradených miest na triedenie odpadu, čo odhadzujú ľudia nerešpektujúci predpisy na ochranu životného prostredia.

Prvá otázka, ktorá sa vynára pri pohľade na takýto neporiadok je, kto to robí a prečo svojim správaním spôsobuje neporiadok a neprijemnosti iným ľuďom?! Prečo nerešpektuje predpisy o ochrane životného prostredia aspoň do tej miery, že keď vidí, že kontajnery sú plné, nezahodí svoje smeti vedľa nich, ale počká na ďalšiu príležitosť, keď už budú prázdne?! Žiaľ, ukázkou ľahostajnosti a nedbanlivosti je, keď pri stojanoch na triedenie odpadu vidíme ako hnijú smeti z domácnosti. Veď každý náš obyvateľ môže mať doma svoj kontajner, ktorý naša komunálna služba týždenne vyprázdňuje. Samozrejme, to niečo stojí, ale koľko neprijemností tým môžeme ušetriť! A o koľko čistejšie by bolo naše životné prostredie, keby každý svoj domáci odpad triedil a odhadzoval do určených smetných nádob a nevyhadzoval vedľa nich alebo nedajbože do jarkov pri ceste, či schovával (resp. ani neschovával) v lese.

Úctivo prosíme všetkých našich obyvateľov, ktorí používajú vyhradené miesta na triedenie odpadu, aby stále venovali pozornosť na dodržiavanie poriadku a predpisov na triedenie odpadu. To naozaj nie je ťažké a oprávnené to môžeme očakávať od civilizovaných ľudí. Nikto si neželá, aby sme žili na jednom obrovskom smetisku!

Starajme sa o naše životné prostredie!

Na školákov od septembra čaká aj nové ihrisko

Čoskoro sa dokončí ihrisko v areáli školy, aby od septembra mohlo slúžiť žiakom. Myšlienka ihriska vznikla už dávnejšie, veď rozsiahly priestor školy priamo ponúkal takéto riešenie. Konečné rozhodnutie urýchlilo to, že po uzavretí malej školy spojili sa skupiny detí, ktoré poobede po vyučovaní voľný čas trávia spoločne. Škola sa pokúšala nájsť nejakú verejnú súťaž, ale, žiaľ, podobné projekty nenašla. Preto bolo treba veľmi starostlivo zvážiť ako sa pristúpi k realizácii ihriska.

Hľadali sa také hracie prvky, ktoré sú vhodné hlavne pre menšie deti, ale ani tie staršie nimi nepohrdnú. Samozrejme, rozhodujúcu úlohu hrala cena. Tak sa kúpila trojramenná hrádza a šmýkačka. V pôvodnom pláne bol aj fitness park, ale na to už nezostali peniaze.

Pomoc poskytl aj rodičia, hlavne pri doprave obrovského množstva nazbieraného papiera. Aj z Galakonzertu a dobrovoľných darov z príležitosti adventu sa získali nejaké prostriedky. K realizácii projektu okrem rodičov prispeli aj iní, napríklad Attila Reisinger, Szuperhold Kft, Paprikacsárda. Celkova suma vyšplhala na takmer 800 tisíc Forintov, okrem vybudovania bezpečnej plochy zabraňujúcej zraneniam pri páde, ktorá vyžadovala ďalšie náklady. Veľkú pomoc škole poskytol Hegyeshalmi Községgazdálkodási Kft. a piesok daroval Kotzian Kft. z Levélu. Škola aj naďalej môže rátať s pomocou rodičov, čo je pre realizáciu týchto aktivít veľmi prospešné. A od septembra sa deti môžu tešiť novým hracím prvkom na ihrisku, na ktorých sa môžu počas prestávok do sýtosti vyšantiť.

Obnova ihriska a budovy športoviska už finišuje

Chýbajú už len posledné ťahy murárskeho štetca, aby sa úplne skončila rekonštrukcia športoviska a jeho okolia.

Športový klub HSC1931 projekt rekonštrukcie podal v roku 2016 v rámci Programu TAO. V tomto roku síce neúspešne, ale v roku 2017 združenie získalo podporu. Projekt mal dve časti – jedna sa týkala rekonštrukcie a rozšírenia budovy, kde sú šatne, druhá ihriska a hľadiska.

Po schválení projektu a skončení jeho prípravnej fázy sa 1. júna 2019 rozbehol skutočný stavebný ruch. Najprv sa rekonštruovali šatne, rozšírila sa ich základná stavba, na ktorú postavili ešte jedno poschodie. Všetky práce sa vykonávali v zmysle prísnych predpisov MLSZ. Výsledok hovorí sám za seba. Vznikla jedna komfortná, slnečnou energiou vykurovaná budova, ktorá vhodne zapadá do prírodného prostredia. Okrem

športových akcií poskytuje aj iné možnosti spoločenského využitia.

V druhej fáze nasledovala obnova ihriska a tréningového priestoru. Revitalizovala sa trávnatá plocha, vybudoval sa nový systém zavlažovania, vzniklo nové ochranné zábradlie pri hľadisku, založili sa siete na zachytávanie lôpt a upravilo sa celé okolie šatní.

Rozpočet projektu presiahol sto miliónov forintov. Podľa plánu nasledovné práce sa budú týkať ukončenia parkoviska a umiestnenie slnečných kolektorov. Aj na tieto práce športová organizácia podala do verejnej súťaže projekt, ale v dôsledku korona vírusovej pandémie zatiaľ nemáme informácie o výsledku.

Kto sledoval realizačné práce na projekte napríklad na internete (Facebook-Mi kis falunk!Hegyeshalom), alebo sa prechádzal okolo stavby, mohol vidieť ako doslova denno-denne rastie do krásy táto nová budova.

Okrem stavbárov aj iní naši občania prispievali k úspešnému ukončeniu projektu. Dobrovoľníci odpracovali viac ako tisíc hodín práce napríklad na úprave terénu, na výrube starých stromov, na úprave budovy „starej

strelnice“ a na iných prácach.

Spoločné úsilie prinieslo svoje ovocie. Dlho očakávaná obnova športoviska sa stala realitou, už sa môžu uskutočňovať tréningy a zápasy pred divákmi sediacimi v obnovenom hľadisku. Moderná

šatňa spĺňa všetky nároky užívateľov.

Cieľom tejto veľkolepej investície nebolo iba uspokojenie športových aktivít klubu, ale organizátori chceli prispieť aj k mobilizácii rôznych foriem športovej činnosti obyvateľov Hegyeshalomu, aby každý, kto má záujem o šport, mohol využívať všetky možnosti, čo tieto nové priestory ponúkajú.

Klub HSC1931 srdečne pozýva všetkých návštevníkov na slávnostnú kolaudáciu tohto nového objektu športu, ktorá bude v nedeľu 9. augusta 2020.

PROGRAM:

- 13.00 Otvorenie
- 14.00 Predstavenie Bozsik-Programu
- 15.00 Slávnostná kolaudácia ihriska
- 16.00 Predstavenie zápasov, súťaže
- 18.00 Zápas Keglovich Kupa

Poobede od 13.00 sa začína bohatý program pre všetkých návštevníkov, nielen pre milovníkov športu. Starší, mladí aj najmladší návštevníci toto popoludnie môžu prísť na svoje či už pri sledovaní zaujímavých športových disciplín alebo iného pestrého programu

Otvorená katedra s malými písmenami

Rozprávali sme sa s Attilom Menesi, vedúcim nezávislej katedry výtvarného umenia. Nedávno bol u nás opäť na návšteve v súvislosti so zaujímavým umeleckým projektom.

Môžete nám niekoľkými vetami predstaviť Váš projekt?

Ide o projekt nezávislej katedry (s malými písmenami!) výtvarného umenia, ktorý je zameraný na vzdelávanie formou občianskej aktivity. My sme otvorená katedra, nepatríme k žiadnej inštitúcii. Aktivity nášho networku, ktorý vznikol z iniciatívy absolventov univerzity, sú veľmi pestré a stále sa inovujú. Od roku 2013 usporadúvame neplatené kurzy umenia našej generácie, ktorých bolo už štyridsať. Do tejto aktivity je zapojených vyše sto umelcov a umeleckých odborníkov pôsobiacich na rôznych maďarských katedrách vysokých škôl, ktoré nie sú priamo zamerané na umenie.

Ako flying art courses sme mali akcie v Koložvári, Subotici, Nitre, Novom sade, aj vo Viedni v nemeckom alebo v anglickom jazyku. Od roku 2015 na rôznych miestach usporadúvame workshopy, na ktorých návštevníci pod odborným vedením môžu pracovať na troch témach. Okrem samotnej výtvarnej činnosti našim cieľom je prispieť k poznaniu umeleckého myslenia, k jeho spoločenskému uznaniu a popularizácii umenia.

Čo vás prilákalo do Hegyeshalomu? Kedy ste u nás boli prvýkrát?

V roku 2016 v lete sme u vás mali prvý workshop na tému o identite, migrácie a vnímania štátnych hraníc, ktoré sú dodnes aktuálne. Najprv sme uvažovali o využití nepoužívaných letísk alebo o pohraničných obývaných alebo neobývaných oblastiach. Jednou z možností bolo aj Röszeke, ale napokon sme sa rozhodli pre Hegyeshalom. Sem nás lákala bohatá štruktúra histórie, 25 ročné dejiny pred zmenou režimu a predovšetkým migračná vlna v roku 2016. Pri prvej návšteve nás zaujala atmosféra osídlenia, zmenené funkcie infraštruktúry, staré hraničné prechody, ale ešte sme naisto nevedeli ako využijeme tieto hraničné objekty. Napokon práve pri nich sme usporiadali interaktívne divadelné predstavenie, ktorej súčasťou boli aj politické správy o aktuálnom stave migračnej vlny a interview, ktoré viedli sami účastníci. Aj tento rok sme sa boli pozrieť na K2, kde sa pozostatky našej performancie spolu s rôznorodými pamätníkmi histórie pomaly konzervujú.

Áké sú Vaše dojmy z Hegyeshalomu? Je možné, že sa sem vrátíte a usporiadate u nás nejakú spoločnú akciu?

V súvislosti s témou spred štyroch rokov spolu s 23-mi účastníkmi sme počas jedného týždňa zmapovali osídlenie obce. Výsledky tejto akcie sme v roku 2017 premietali v budapeštianskom Stúdió Galérii. Ukázali sme ako sa zmenili staré hraničné budovy aké nové projekty vznikli v okolí Hegyeshalomu. Súčasťou tejto akcie boli aj interview s obyvateľmi prihraničnej dediny Albertkáz mérpuszta, ktorá bola do roku 1989 uzavretá. Súčasťou tejto akcie bol aj dokument o nočnej túre cez zelenú hranicu.

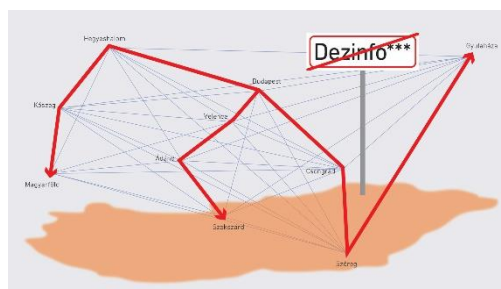
Tento rok sme prišli predstaviť projekt, ktorý mapuje deväť obcí – Csongrád, Szóreg, Gyulaháza, Kőszeg, Magyarföld, Hegyeshalom, Ádánd, Szekszárd a Velence – v záujme boja proti rôznym dezinformáciám a komunikačným šumom. V Hagyeshalome sme začali spolupracovať s miestnou organizáciou, ktorá je zapojená do celoštátneho projektu „bezpečné Maďarsko“. Začali sme spolupracovať na vytvorení multimedialného „legendária“, v rámci ktorého kriticky hodnotíme prácu a skúsenosti dobrovoľných občianskych policajtov, hlavne pokiaľ ide o šírenie poznatkov a informácií (o indoktrinácii). Tento projekt je momentálne v štádiu realizácie, čoskoro sa ozve.

Bacsa Melinda: Ktoré tri veci by si zobral so sebou za hranicami?

letný workshop, Hegyeshalom, 2016.

Fotó: Orbán György

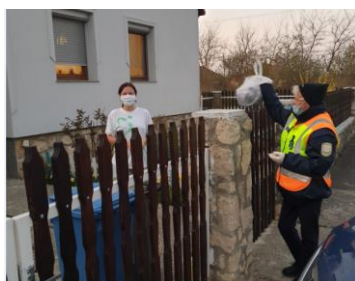
Slobodný karavan výtvarného umenia, 2020

Predstavuje sa vám Hegyeshalomská občianska bezpečnostná služba (Hegyeshalmi Polgárőr Egyesület)

Hegyeshalomská občianska bezpečnostná služba vznikla v novembri 2007. Ide o veľmi významnú organizáciu v záujme bezpečnosti našej obce. Naším cieľom je pomáhať polícii a všetkým tým, čo im leží na srdci boj proti zločinu.

Našími znalosťami miestnych pomerov sa snažíme prispievať k obmedzeniu možných trestných činov v obci. O výsledkoch našej práce svedčí okrem iného aj fakt, že sa stále znižuje počet tých, čo porušujú dopravné predpisy. Podľa ohlasov obyvateľov, môžeme súdiť, že pocit bezpečnosti obyvateľov sa postupne prehĺbuje. Znižuje sa počet previnilcov a zločincov. Pokladáme za veľmi dôležité, aby naša organizácia maximálne prispievala k bezpečnosti obyvateľov Hegyeshalomu. Pozornosť venujeme aj charitatívnej činnosti. Napríklad vždy v marci zvykneme usporiadať zbierku obnoseného šatstva, ktoré po roztriedení posielame odkázaným. Na Vianoce chudobným rodinám a starším ľuďom, čo žijú z obmedzených prostriedkov, posielame rôzne darčeky a potraviny. Do rámca našej mnohostrannej aktivity patrí okrem iného aj kontrola nelegálnych skládok odpadu, ako aj prednášková činnosť v škole o prevencii drogovej závislosti. Naša občianska bezpečnostná služba napríklad iniciovala zavedenie celoštátnej evidencie bicyklov pomocou kamerového systému, aby sa zabránilo ich krádežiam. V posledných rokoch na viacerých miestach našej obce sme umiestnili

kamerové systémy. Temer niet takej činnosti v Hegyeshalome, do ktorej by sme sa nezapojili ponukou o spoluprácu. Napríklad pri súťažiach o varení gulášu alebo pri športových zápasoch. Pomáhajú nám aj mnohí bezpečnostní dobrovoľníci a mladí aktivisti.

Môžeme konštatovať, že v živote obce naša občianska bezpečnostná služba vyvíja príkladnú aktivitu v záujme ochrany obyvateľov obce. Samozrejme, túto činnosť by sme nemohli vykonávať, keby nám naši spoluobčania nepomáhali. Viac krát sme sa mohli presvedčiť, že ak je nejaký problém môžeme sa jeden od druhého oprieť. Naposledy sa to ukázalo počas korona vírusovej epidémie. Sme naozaj hrdí na to, že aj v týchto ťažkých časoch sme mohli prispievať k humanitárnej činnosti.

Naša bezpečnostná služba je vynikajúcim príkladom toho, ako môžu miestne aktivity prispievať k predchádzaniu trestnej činnosti. Svedčí o tom aj fakt, že Hegyeshalom získal vyznamenanie ako „Najbezpečnejšia obec“ v celoštátnej súťaži usporiadanej organizáciou „Országos Polgárőr Szövetség“. Odovzdanie tejto ceny do rúk predsedu bezpečnostnej služby Gyulu Tótha a nášho starostu Lászlóa Szókeho bolo 29. júna 2020.

Do našej skupiny sa kedykoľvek možno prihlásiť, srdečne vítame každého, kto chce aktívne pomáhať a komu záleží na zvyšovaní bezpečnosti v našej obci.

Možno sa prihlásiť u predsedu Gyulu Tótha na telefónnom č. 0036/20/342 8573.